

Soovitused ja tähelepanekud algkoolide uurimistööde juhendajatele

2026. a. konkursi hindamistöörühma tähelepanekud.

Kõige rohkem torkas silma, et paljud tööd on pigem katsed kui uurimused. Näiteks millise disainiga paberlennuk lendab kõige kaugemale, kus vesi jääb kiiremini, mis juhtub erinevate asjadega Coca-Colas jms. Katse saab olla uurimuse osa, aga sageli on töö jäänud justkui pooleli ja puudu on kõige olulisem ehk „miks“-küsimused. Miks nii juhtus, mis seda mõjutab jne? Mitmel sellisel tööil puudusid ka kirjandusallikad. Uurimus tähendab ka tausta, selgituste jm uurimist ning arutelu. Sama kehtib ka küsitluste põhjal tehtud uurimuste kohta.

Laste panus võiks töös olla rohkem nähtav kui juhendajate oma ning töö sisu, sõnakasutus ja vormistus võiksid olla eakohased. Mõne töö tekst oli nii teaduslik ja keeruline, et isegi hindajatel oli sellest raske aru saada. Mõnikord oli kasutatud ka õpikust vm „lõika ja kleebi“ meetodit ning polnud kindel, kas lapsed ise ikka said selle sisust aru. Ka töö õigekiri ei pea väikestel lastel olema ebaloomulikult perfektne. Jätke lastele rohkem vabadust ja laske neil asju oma sõnadega ja enda moodi seletada.

Soovitame jälgida, et töö eesmärgid, metoodika, tulemused jm läheksid omavahel kokku ja püsiksid peateemas. Mitmes töös ilmusid näiteks küsimustikku asjasse mittepuutuvad küsimused, mõnikord oli aga kogutud taustainfo või muu osa isegi liiga põhjalik ja põhiteemast pisut kaugel. See on muidugi väga hea, kui teema pakub lastele huvi ja nad seda põhjalikult uurivad, aga kõike ei pea töösse kirja panema.

Juba esimesest klassist alates tuleb lastele rääkida tehisarukasutamisest, selle võimalustest, ohtudest jm ning sellest, millised on kooli reeglid. Kõige olulisem on, et tehisarukasutamine oleks juhendajaga kokku lepitud ning töö hindajale arusaadavalt kirjeldatud, kus ja milleks seda on kasutatud.

Soovitame rääkida juba väikestele lastele pisut ka uurimistöö eetikast, eriti küsimustike puhul. Näiteks ei ole esimeses klassis sobiv uurimus selle kohta, kas klassikaaslased usuvad jõuluvana, või küsimustik, kust selguvad kooli kõige ebapopulaarsemad õpetajad vms. Sageli ei ole ka näiliselt anonüümsed küsimustikud päris anonüümsed.

Tööde vormistuse osas soovitame jälgida, et tiitellehel vm oleks kirjas töö autorite ja juhendajate nimed ning autorite kool ja klass. Konkursile esitatud töö faili nimes võiks sisalduda töö pealkiri või kui kogu pealkiri on liiga pikk, siis mingi viide sellele, mitte lihtsalt „uurimistöö“, „Pille uurimus“ vms.

Enne töö esitamist võiks seda näidata mõnele kõrvaltvaatajale, kes saaks oma pilguga lastele ja juhendajale tagasisidet anda.